

Čítanky pro 2. stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletého gymnázia

(přehled, řazeno abecedně dle nakladatelství)

- ◆ Řada bližších a zcela aktuálních informací (ukázkové stránky, nabídka elektronických verzí učebnic apod.) je na stránkách příslušných nakladatelství, a to především u nejnovějších učebnic.
- ◆ I mnohé starší učebnice se ale na školách ještě mohou používat, resp. mohou být pro učitele „zásobárnou textů“.

◆ Nakladatelství **ALTER** (Všeň)

◆ Katalog 2024:

<https://www.alter.cz/sites/default/files/inline-files/ALTER%20Katalog%202024.pdf>

◆ Antologie textů + publikace Literární výchova obsahující řídicí aparát učebnice

◆ 6. – L. Bradáčová a kol., 1998; PS – M. Horáčková a H. Staudková

◆ 7. – M. Lískovcová, L. Bradáčová a kol. 1999; PS – M. Lískovcová, H. Staudková a kol.

◆ 8. – M. Horáčková, H. Rezutková a kol. 2000; PS – M. Horáčková, H. Staudková a kol.

◆ 9. – M. Lískovcová, H. Rezutková a kol., 2001; PS – titíž autoři

◆ Nakladatelství **DIALOG** (Liberec)

◆ <https://knihydialog.cz/ucebnice/citanky>

◆ Antologie textů se slovníčky autorů a pojmů, bez řídicího aparátu

◆ 6. – L. Štěpán, 1999

◆ 7. – L. Štěpán a V. Richter, 1998

◆ 8. – L. Štěpán, 2002

◆ 9. – L. Štěpán, 2003

- ◆ Nakladatelství DIDAKTIS (Brno)
- ◆ <https://www.didaktis.cz/?m=p-pi:17592195515133>

- ◆ Antologie s otázkami a úkoly + pracovní sešit + průvodce pro učitele
  - ◆ Literární výchova pro život 6, 2020
  - ◆ LV pro život 7, 2021
  - ◆ LV pro život 8, 2021
  - ◆ LV pro život 9, 2022

- ◆ Nakladatelství **FORTUNA** (Praha)
- ◆ (2021 bylo nakladatelství převedeno pod SPN-pedagogické nakladatelství, původní čítanky už nejsou v nabídce. - <https://www.fortuna.cz/ucebnice/2-stupen-zs>)

- ◆ Antologie textů se slovníčkem autorů a s výběrovým řídicím aparátem za většími celky (6.-7. roč.)
  - ◆ 6.- J. Čeňková, H. Marinková, J. Solfronková, 1995
  - ◆ 7.- J. Čeňková, K. Dejmalová, H. Marinková, 1996
  - ◆ 8.- J. Čeňková, A. Jonáková, H. Marinková, 1998
  - ◆ 9.- J. Čeňková, K. Dejmalová a kol., 1998

◆ Nakladatelství **FRAGMENT** (Havlíčkův Brod)

◆ (Čítanky už nejsou v nabídce.)

◆ Antologie textů se slovníčkem pojmů (6.-8. roč.) i autorů (9. roč.), neobsáhlý řídicí aparát je součástí učebnice

◆ 6.- A. Měchurová, J. Žáček, M. Hanzová, 1997

◆ 7.- titíž autoři, 1998

◆ 8.- M. Hanzová, J. Žáček, 1998

◆ 9.- titíž autoři, 1999

- ◆ Nakladatelství **FRAUS** (Plzeň)
- ◆ <https://ucebnice.fraus.cz/catalog/cs/2-stupen-zs-a-viceleta-gymnazia-citanka-a-literatura/ck2sclick2s.html>

- ◆ Antologie textů s prvky řídicího aparátu (lišta, oddíl Hledání souvislostí) + Příručka učitele
  - ◆ 6.- L. Lederbuchová, E. Beránková, 2003, PU tytéž autorky, 2003
  - ◆ 7.- L. Lederbuchová, E. Beránková, 2004, PU tytéž autorky, 2004
  - ◆ 8.- L. Lederbuchová, M. Stehlíková, 2005; PU tytéž autorky, 2006
  - ◆ 9.- L. Lederbuchová, M. Stehlíková, 2006; PU tytéž autorky, 2007

◆ Nakladatelství **FRAUS** (Plzeň) – „nová generace“

◆ Karel Šebesta a kolektiv

- ◆ Čítanka 6 – učebnice + příručka učitele, hybridní učebnice (QR kód – online materiály)
- ◆ Čítanka 7 – učebnice + příručka učitele
- ◆ Čítanka 6 – 7 s nadhledem (hybridní PS „nejen pro tvůrčí psaní“)
- ◆ Čítanka 8 – hybridní učebnice + příručka učitele
- ◆ Čítanka 9 – hybridní učebnice + příručka učitele
- ◆ Čítanka 8 – 9 s nadhledem (hybridní PS „nejen pro tvůrčí psaní“)

- ◆ Nakladatelství **JINAN** (Úvaly)
- ◆ Velmi staré publikace – náhled na dostupnou produkci:
<https://www.ucebnicemapy.cz/nakladatelstvi/jinan/>

- ◆ Sešitové antologie s dílčí faktografií (medailonky autorů), bez řídicího aparátu
  - ◆ 6. – Hrabáková, Stejskalová
  - ◆ 7.- Pokorná, Synecká
  - ◆ 8.-
  - ◆ 9.- J. Čeňková, J. Solfronková, 1995

- ◆ Nakladatelství **MOBY DICK** (Praha)
- ◆ **Staré publikace – náhled:**
<https://www.databazeknih.cz/nakladatelstvi/moby-dick-9018>

- ◆ Antologie textů s medailonky autorů a výkladem základních pojmů, řídicí aparát součástí publikace
  - ◆ 6.- Z. Fialová, J. Podzimek, 1997
  - ◆ 7.- Z. Fialová, J. Podzimek, 1998
  - ◆ 8.- Z. Fialová, J. Podzimek, 1998
  - ◆ 9.- Z. Fialová, J. Podzimek, 1998

◆ Nakladatelství **NOVÁ ŠKOLA** (Brno)

◆ Antologie s výběrovými medailonky autorů a výkladem základních pojmů, řídicí aparát je součástí učebnice

◆ 6.- M. Fejfušová, Z. Janáčková, 2007

◆ 7.- T. Vieweghová, 2008

◆ 8.- T. Vieweghová, 2009

◆ 9.- T. Vieweghová, 2010

- ◆ Nakladatelství **Nová škola, s r. o.** (Brno, Bratislavská)
  - ◆ Nová čítanka pro 6. ročník + stávající z původní řady (s novým logem)
  - ◆ Viz: <https://www.nns.cz/blog/cesky-jazyk-2-stupen/>

- ◆ Nakladatelství **Nová škola – DUHA** (Brno, Franzova)
  - ◆ Čítanky s podtitulem „čtení s porozuměním“
    - ◆ 6. ročník – Fejfušová, Janáčková (tematicko-žánrové členění)
    - ◆ 7. ročník - Janáčková, Janáčková, Vieweghová (tematicko-žánrové členění)
    - ◆ 8. ročník – Janáčková, Jandová (zejm. chronologie)
    - ◆ 9. ročník – Janáčková, Francová (členění: česká literatura od meziválečné, současnější světová literatura od pol. 20. století)
    - ◆ Viz učebnice pro ČJL: <https://novaskoladuha.cz/cesky-jazyk/>

◆ Nakladatelství **PRODOS** (Olomouc)

- ◆ Antologie textů s medailonky autorů (8. a 9. roč.) + pracovní sešit + příručka pro učitele
  - ◆ 6.- D. Dorovská, V. Řeřichová, 1998
  - ◆ 7.- tytéž autorky, 1998
  - ◆ 8.- tytéž autorky, 2000
  - ◆ 9.- tytéž autorky, 2001

- ◆ Nakladatelství **PRODOS** (Olomouc) – řada Umím češtinu?
  - ◆ Porozumění textu – testy pro 5. ročník (Čermáková, Mikulenková, Jurečka)
  - ◆ Porozumění textu – testy pro žáky 7. ročníku (autoři titíž)
  - ◆ Porozumění textu – testy pro žáky 9. ročníku (autoři titíž)
  - ◆ Literární výchova 5-9 – testy pro žáky (ukázky + otázky) (Čermáková, Mikulenková)
- ◆ Učebnice ČJL Prodos: <https://ucebnice.org/cesky-jazyk-2st>

◆ Nakladatelství **SCIENTIA** (Praha)

◆ (Čítanky už nejsou v nabídce.)

◆ Antologie textů + rejstřík autorů a slovníček vybraných pojmů, řídicí aparát je součástí učebnice

◆ 6.- P. Šrut, B. Lukešová, 1999

◆ 7.- P. Šrut, B. Lukešová, J. Slavíková, 2000

◆ 8.- titíž autoři, 2001

◆ 9.- titíž autoři, 2003

- Nakladatelství **SPN – pedagogické nakladatelství**, a.s. (Praha)
  - Autor Josef Soukal
  - Antologie textů, metodická příručka pro 6.-9. roč. (1999), výkladová učebnice s ukázkami Literární výchova (pro 6.-9.; 1998, 2009)
  - Nové vydání: antologie doplněna řídicím aparátem
    - 6.- 1997 2007
    - 7.- 1997 2007
    - 8.- 1996 2008
    - 9.- 1996 2008
  - Nejnovější vydání viz:
<https://www.naseucebnice.cz/citanky/>
  - + <https://www.naseucebnice.cz/literarni-vychova/>

- Nakladatelství **TAKTIK** (Praha)
  - Hravá literatura 6
  - Hravá literatura 7
  - Hravá literatura 8
  - Hravá literatura 9
    - Vždy učebnice + pracovní sešit (krátké ukázky)
    - Různé autorky
    - Léta vydání: 2015, 2016
    - Lze zalistovat na: <https://www.etaktik.cz/2-stupen-zs/cesky-jazyk-a-literatura/>

- ◆ Nakladatelství **TRIPOLIA** (dotisky naklad. Trizonia)
- ◆ (Produkcí doprodávalo nakl. Fraus, učebnice už nejsou v nabídce.)

- ◆ 2 publikace: Literatura (6-9) a Malá čítanka (6-9)
- ◆ Antologie textů, medailonky autorů, slovníček pojmů, řídicí aparát je součástí obou publikací
  - ◆ 6.- V. Martinková a kol., 2005; MČ 2006
  - ◆ 7.- titíž, 2006; MČ 2005
  - ◆ 8.- titíž, 2006; MČ 2006
  - ◆ 9.- titíž, 2006; MČ 2006

Kritéria hodnocení čítanek

(aplikace teorie učebnic J. Průchy na specifika čítanek)

• MAKROÚROVEŇ

• Základní parametry čítanky

- Počet publikací a jejich funkce, celkový rozsah jednotlivých publikací, počet literárních ukázek (zastoupení prózy a poezie), rozsah ukázek, množství ilustrací, zastoupení učiva literární teorie a historie

• Obsah a didaktická vybavenost

• A) aparát prezentace obsahu

- Verbální komponenty (TEXTY) – vlastní literární ukázky /zastoupení literárních druhů a žánrů, zastoupení literatury české a světové, aktuálnost ukázek - zastoupení literatury starší, novější a současné, tematika ukázek – možnosti mezipředmětových vztahů, náročnost ukázek - adekvátnost věku žáků apod./; doplňkové texty /medailonky autorů, výklad pojmů, další doplňkové informace, úvodní slovo k oddílům učebnice apod./; informativní prvky /název zdroje ukázky, výslovnost cizích slov, vysvětlení neznámých reálií, jazyk originálu, jméno překladatele apod./

• Obrazové komponenty

- B) aparát řídicí – otázky a úkoly pro žáky (jejich četnost, zařazení)

- C) aparát orientační – struktura učebnice (základní koncepce uspořádání), obsah, rejstřík

◆ MIKROÚROVEŇ

- ◆ Charakter položek didakticko-metodického aparátu čítanky (= aparát řídicí /otázky a úkoly pro žáky/ + metodické pokyny pro učitele)
- ◆ Zpracování rámcové typologie těchto položek (otázek, úkolů, námětů) – převažující typy (nadbytečnost X nedostatečnost některého žádaného druhu položek, zejména problémových interpretačních otázek/úkolů)
- ◆ potřeba přizpůsobení didakticko-metodického aparátu potřebám dostatečné pestrosti způsobů práce korespondující s cíli a obsahovými složkami předmětu